

Til

Børne- og Ungdomsudvalget

28-01-2010

Sagsnr.
2010-18200

**Børnemad i Københavns Kommune efter indgåelse af ny
forligsaftale om madordninger i daginstitutioner.**

Dokumentnr.
2010-69788

Sagsbehandler
Vibeke Jørgensen

Børnemad i Københavns Kommune

Som led i økonomiaftalerne mellem kommunerne og regeringen for 2009 og 2010, blev det besluttet, at kommunerne senest pr. 1. januar 2011, skal tilbyde alle daginstitutionsbørn (0-6 år) et sundt frokostmåltid.

I Københavns Kommune er det besluttet, at alle vuggestuebørn og børnehalebørn får fuld forplejning fra den 1. januar 2010. Fuld forplejning er udover frokost også morgenmad og et let eftermiddagsmåltid. Målet er at give alle københavnske daginstitutionsbørn muligheden for sund, nærende og økologisk mad. Københavns Kommune er én af de 22 kommuner der er i fuld gang med madordninger i daginstitutioner.

Der er 470 daginstitutioner i Københavns Kommune. Af disse skal ca. 80 daginstitutioner have mad leveret af en privat leverandør, og dette

**Centerfunktionen for
Mad og Måltid**

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

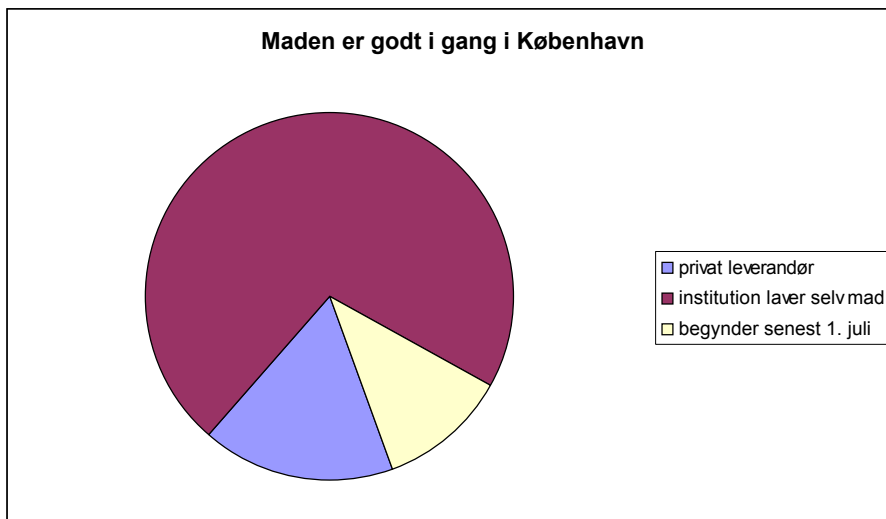
Telefon
33 66 43 62

E-mail
vibejo@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009382252

www.kk.dk

bliver påbegyndt i 3 omgange frem til 1. marts. De øvrige 390 daginstitutioner laver maden selv. Heraf har 53 daginstitutioner fået dispensation fra starttidspunktet den 1. januar 2010 (pga. igangværende byggesager m.m.), og disse daginstitutioner begynder med madordning i løbet af 1. halvår 2010 (senest 1.juli 2010).

Forligsaftalen

Den nuværende gældende lov om frokostmåltid i daginstitutioner sikrer, at alle børn i daginstitutioner senest den 1. januar 2011 skal have et tilbud om et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen. Formålet med loven har bl.a. været at fremme gode kostvaner og bidrage til børnenes generelle velvære, ligesom hensigten har været at aflaste travle børnefamilier og tilgodese socialt udsatte børn. Parterne er fortsat enige om, at børn i daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid midt på dagen.

Regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance har den 27. januar 2010 bl.a. på baggrund af en heftig mediedebat indgået en ”aftale om fleksibilitet i ordningen om et sundt fælles frokostmåltid i daginstitutioner.” Konsekvensen af denne aftale er, at nuværende lovgrundlag for madordninger vil blive ændret. Lovændringerne forventes vedtaget ultimo maj/primus juni 2010.

Hvad bliver bevaret i lovgrundlaget for madordninger:

- Alle kommuner skal tilbyde et sundt frokostmåltid til børn i daginstitutioner.
- Det er fortsat en lokalpolitisk prioritering, om forældrene skal betale den fulde udgift til frokosten.
- Kommunen skal fortsat yde et økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt tilskud, socialpædagogisk fripladstilskud

og søskendetilskud til forældrenes betaling af det sunde frokostmåltid.

Hvad bliver ændret i lovgrundlaget for madordninger:

- De enkelte forældrebestyrelser kan fravælge, at institutionen skal have en madordning. I de tilfælde, hvor der er flere enheder inden for samme daginstitution, træffes beslutningen dog af et flertal af forældrene i de enkelte enheder.
- Kommunalbestyrelsen skal give forældrebestyrelsen mulighed for at fravælge kommunens tilbud om et fælles sundt frokostmåltid minimum hvert andet år og ikke oftere end hvert år. Ordningen skal være ophørt senest seks måneder efter forældrebeslutningen om fravalg. Daginstitutioner der allerede er i gang med en madordning skal spørges senest 1. januar 2011, om forældrebestyrelsen fortsat ønsker dette, med ikrafttrædelse senest 1. juli 2011. I daginstitutioner der ikke er gået i gang med en madordning ved lovens vedtagelse (forventet ultimo maj/ primo juni 2010) skal forældrebestyrelsen spørges, så snart loven er vedtaget. I Københavns Kommune forventes det på nuværende tidspunkt, at mindst 20 daginstitutioner ikke vil have begyndt en madordning før lovens vedtagelse.
- Kommunalbestyrelsen kan friholde skovbørnehaver fra at være omfattet af den kommunale madordning.
- Finansiering af madordningen ændres, således at den maksimale forældrebetaling for en plads i daginstitutioner nedsættes fra 30 pct. til 25 pct. af udgifterne. Kommunen må kun opkræve betaling for frokostmåltid udover de 25 pct., ikke også for morgenmad og mellemmåltider. Derudover betaler forældrene de budgetterede udgifter for kommunens sunde frokostmåltid.
- Forældre med børn uden friplads og søskenderabat mv. må ikke finansiere mad til børn med friplads og søskenderabat, Dette bryder med den gældende lovgivning for takstberegning.
- Dette koblet med, at kommunen fortsat skal yde tilskud til forældrenes betaling af det sunde frokostmåltid, indebærer en stor økonomisk risiko for kommunen, da der vil opstå store finansieringsbehov, særligt hvor der er klar overvægt af børn i madordningen, som ikke selv bidrager til finansieringen af maden pga. friplads, søskenderabat mv. .

Ikrafttræden

Lovforslaget om de nye regler for et sundt fælles frokostmåltid i daginstitutioner fremsættes snarest og ikrafttræden sker trinvist. De nye rammer for finansiering og forældrebetaling træder i kraft den 1. januar 2011. Kommunalbestyrelsen har efter eget valg fra lovens vedtagelse og frem til 1. august 2011 mulighed for at indføre et

frokostmåltid i de enkelte daginstitutioner. Der gives samtidig i perioden mulighed for fravalg af frokostordning i institutionen på baggrund af en forældrebeslutning. Fra den 1. august 2011 træder den nye ordning fuldt i kraft, og kommunalbestyrelsen skal herefter tilbyde alle børn i daginstitutioner et sundt frokostmåltid (bilag 1 Forligsteksten). Loven forventes vedtaget inden Folketingets sommerferie 2010.

Uklarheder i forligsteksten

Der er fortsat en række uklarheder, herunder især:

- Det er ikke besluttet, om kommunerne DUT-kompenseres ift. udgifter til mad til børn med friplads og søskenderabat mv.
- Det er ikke besluttet, om der vil være bloktilskud fra 2011 (de 400 mio. kr. der blev afsat i økonomiaftalen mellem KL og regeringen i sommeren 2009) og hvad er betingelserne i så fald er.
- Uklarhed om rammerne for regulering af takster i løbet af året – herunder tilbagebetaling af forældrebetaling af forældrebetaling af takster.
- Det er ikke klart, hvad der menes med enhed i forligsteksten. Københavns Kommune har en meget sammensat institutionsmasse med bl.a. flermatrikel institutioner.

Udgifter til implementering i Københavns Kommune indtil dato

Udgifter	Beløb
<u>Drift af madordninger i daginstitutionerne:</u> Det samlede budget i 2010 for madordningen udgør i Københavns Kommune 112,7 mio. kr. Madordningen er takstfinansieret, hvilket betyder, at 74,2 mio. kr. af budgetmidlerne finansieres af forældrebetaling. Resten, de i alt 38,5 mio. kr., finansieres af staten som bloktilskud.	112,7 mio. kr.
<u>Implementering:</u> Til etablering af madordningen i samtlige københavnske daginstitutioner, er der i budget 2009 og 2010 i alt 10,2 mio. kr. til bl.a. rekruttering, uddannelse af personale, udbudsarbejde, rådgivning og organisering. Udover den del af midlerne, der bliver anvendt i forvaltningen, har Københavns Madhus fået tildelt opgaven som ekstern konsulent i forberedelsesprocessen og bistår i 2009 og 2010 institutionernes køkkenpersonale med rådgivning, rekruttering og tilbud om målrettede kurser (i alt 6 mio. kr. af de 10,2 mio. kr. i løbet af de to år).	I alt 10,2 mio. kr.

I budget 2009 der er anvendt 17,3 mio. kr. til anlæg af køkkener. I budget 2010 og for årene 2011-2012, er der til lige blevet tilført anlægsmidler på 21,9 mio. kr. årligt (i alt 83 mio. kr.)	17,3 mio. kr. I alt 83 mio. kr. frem til 2012.
---	--

Leverandørudgifter

Kontrakten med Claus Tingstrøm A/S som er leverandør af catering til de daginstitutioner der ikke selv kan producere mad, trådte i kraft den 1. januar 2010. Kontrakten er gældende to år med mulighed for forlængelse to gange med op til et år varighed.

Institutionerne der får catering er bundet af kontrakten til den 31. december 2011, i de tilfælde hvor deres køkkenforhold ikke forandres, eller hvis Københavns Kommune beslutter at nedlægge børnemadsordningen. 1. januar 2011 kan disse institutioner spørge deres forældrebestyrelser om de vil bibeholde madordningen. Forældrebestyrelsens afgørelse skal senest være indført efter seks måneder.

Hvis vi bliver nødsaget til at hæve kontrakten inden udløbet af de to år, skal allerede afgivne ordre opfyldes. Derudover er leverandøren berettiget til en kompensation, som fastsættes under hensyn til de dokumenterede investeringer, som leverandøren har afholdt specifikt vedr. kontrakten, og som ikke dækkes helt pga. den forkortede kontraktperiode, og som heller ikke på anden vis kan nyttiggøres af leverandøren. Kompensationen kan under ingen omstændigheder overstige leverandørens forventede fortjeneste vedr. leveringer i den resterende kontraktperiode, som afskæres ved opsigelsen.

Konsekvenser for Københavns kommune

Der er behov for en afklaring af ovenstående forhold før vi kan afdække samtlige konsekvenserne for børnemaden i København:

Opgave	Konsekvenser
Økonomistyring	Når takstbeslutningen lægges ud til forældrebestyrelserne, bliver koblingen af indtægter og udgifter på området adskilt. Dette giver økonomistyrings-problemer.

Finansiering	<p>Det er kun muligt at hæve taksten hvad angår frokost. Og det er ikke længere muligt at anvende forældrebetaling til finansiering af fripladser og søskenderabatter, dette er en ændring ift gældende lovgivning.</p> <p>Det er ikke afklaret om bloktilskuddet fastholdes.</p> <p>Det er ikke afklaret, om kommunen DUT-kompenseres for fripladser og søskenderabatter.</p>
Kapacitet og pladsgaranti	<p>Da det er forældrebestyrelserne der beslutter tilbuddet, er det ikke muligt i kommunen samlet set af sikre mulighed for begge tilbud.</p> <p>Presset på pasningsgarantien i Københavns Kommune betyder, at forældrene ikke vil have samme frie valg af tilbud (med eller uden madordning), og kan føle sig pålagt en institutionsplads med et tilbud og en takst, de ikke ønsker.</p>
Afklaring af forældrebestyrelsernes beslutningskompetence ift. Takster, budget og ansættelsesforhold.	<p>Forligsaftalen tildeler forældrebestyrelserne beslutningskompetencer indenfor budget, takstfastsættelse og personaleforhold (i institutioner med køkkenmedarbejder). Dette er en ændring af deres beslutningskompetence.</p> <p>Desuden er der uklarhed ift de selvejende institutionernes forældrebestyrelser, ca. 43% af de københavnske daginstitutioner er selvejende.</p>
Rekruttering	<p>Det vil være vanskeligt at rekruttere og fastholde kvalificerede køkkenmedarbejdere, når institutionerne ikke kan love en reel fastansættelse.</p>
Anlæg	<p>Planlægning af en fornuftig anvendelse af anlægsmidler til køkkener vanskeliggøres, idet det risikeres at midler anvendes til institutioner, der kort efter fravælger madordning.</p>